

като свободенъ гражданинъ и като господарь самъ надъ себе си. Ние българитѣ, които отъ 450 години насамъ сме паднале подъ най тѣжкото, подъ най суровото и подъ най адското тиранство; ний, които сме тхрпели, па тхрпиме и днесъ, повече отъ всичкитѣ други народи, които сж били когато и да е поробени отъ други народности, или които сж тхрпели отъ своитѣ джржавни деспоти, папи, инквизитори и султани; ние които до вчера бѣхми останали най назадъ въ всѣко едно отношение: днесъ захванахме вече да живѣиме и да тхрсиме това, щото е най свято, най велико и най драгоцѣнно нѣщо за човѣкътъ, т. е. личната и народната своя свобода. Мжглата, която ни покриваше до днесъ, ся вече развѣя, и всичкиа България е обхватаена съ народниятъ въпросъ. Свободниятъ и честниятъ българинъ чуе вече стенанията на умирающитѣ и страдающитѣ свои братия, които ката день умиратъ подъ турскитѣ сатхръ; и отъ сега ще ся варди вече да прави погрѣшки. Да, погрѣшки той вече не може да прави, защото ако направи еше една погрѣшка, то послѣ тая погрѣшка слѣдува смхрътъ. Чашата на нашитѣ страдания е вече препълнена, и затова трѣба да бждемъ опитни и да ся не лжжимъ отъ никого. Нашето отечество е разорѣно и ограбено; цѣли пространства земя стои пуста и необработена; а българитѣ ходятъ да търсятъ кора хлѣбъ въ Романия и Сърбия. Духовното наше развитие до скоро бѣше оставено до най крайно невѣжество. Селянинтъ е жертва на користолюбивитѣ камилавки, на турскитѣ владѣтели и на нашитѣ единородни чорбаджи; но той още не е ограбенъ съвсѣмъ, той не е още поробенъ, защото има своя воля и иска да живѣе. . . . Дошло е време да побѣдимъ и ние. Който съ внимание разглѣда българскитѣ работи, той твхрдѣ лесно може да се увѣри, че часътъ на нашето освобождение е вече настаналъ. Българитѣ въ сегашно време са намиратъ въ таково ещщо положение, въ каквото са намираха Италиянитѣ въ 1860 год. Началото е вече положено (глед. Хаджи Димитра